

ETIČKA KUPOVINA

Nije sve u cijeni?

Mnogi ljudi mijenjaju svoje kupovne navike kako se prilagođavaju životu u karantenu tokom pandemije koronavirusa. U ovoj lekciji govorimo o mogućim posljedicama ovih promjena u ponašanju potrošača za društvo u cjelini i o tome kako nam tehnologija može pomoći da svoju kupovinu učinimo zdravijom, pravičnijom, ekološki prihvatljivijom i održivom.

Učenici će moći:

- ▶ da se osvrnu na kupovne navike svoje porodice i kako se one mijenjaju usljed pandemije;
- ▶ da analiziraju razloge zbog kojih je došlo do promjene kupovnih navika;
- ▶ da utvrde zdravije, pravednije, ekološki prihvatljivije i održive načine kupovine;
- ▶ da razviju osjećaj za pravdu i pravičnost te sposobnost kritičkog promišljanja o ekonomiji, okolišu i održivosti.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Potrošačka svijest

POTICAJ

Grupna anketa:

Upitajte učenike kako se promijenio način kupovine hrane u njihovom domaćinstvu od proglašenja pandemije. Na primjer, da li kupuju:

- češće/rjeđe?
- u manjim mjesnim prodavnicama/velikim supermarketima?
- lično ili online?

Da li kupuju:

- više/manje hrane?
- više svježih/obrađene hrane ili brze hrane?

Da li više uzgajaju sopstvenu hranu?

Da li više kuhaju sami svoju hranu?

Da li je cijena igra veću ili manju ulogu?

Je li bilo drugih promjena?

Kreirajte svoju anketu. Postoje brojni besplatni online alati za anketiranje, npr. Google Forms.

Pretvorite podatke iz ankete u online grafikon ili zamolite učenike da oni to urade umjesto vas.

DISKUSIJA

Nakon ankete:

- ▶ Šta vam anketa govori o promjenama koje su se desile u kupovnim navikama ljudi od pojave virusa?
- ▶ Koji su po vašem mišljenju razlozi za ove promjene?
- ▶ Da li mislite da će promjene:
 - učiniti ljude zdravijima?
 - biti bolje po okoliš?
 - biti pravičnije za proizvođače hrane?
- ▶ Šta obično utiče na izbor pri kupovini hrane?
- ▶ Kako privoliti ljude da ove druge faktore uzmu u obzir prilikom kupovine?
- ▶ Ko u društvu treba da se pobrine da je hrana koju kupujemo zdrava, prihvatljiva za okoliš i da se postupa pravično prema proizvođačima hrane?

Potaknite učenike da daju što više odgovora.

Potaknite učenike da detaljno istraže prednosti i mane za svako od ovih pitanja. Možda će vam biti lakše da ih podijelite u tri grupe za ovaj zadatak.

Možete zatražiti od učenika da naprave listu i utvrde odgovornosti za svakog.

ZAKLJUČAK

Sumirajte glavna pitanja koja proizilaze iz diskusije. Rezimirajte kako prilikom kupovine hrane ne gledamo samo na cijenu i ono što nam se sviđa, već mislimo i na svoje zdravlje, okoliš, pravičnost i pravednost u društvu. Ukratko objasnite glavne faze lanca nabavke hrane u vašoj zemlji. Objasnite kako naš izbor u svojstvu potrošača utiče na taj proces.

Pokušajte pronaći odgovarajuću infografiku, npr.

<https://www.futurelearn.com/courses/explore-how-farmers-produce-food-sustainably/0/steps/60769>

ZADATAK

Učenici zamišljaju da pomažu u kreiranju aplikacije koja potrošačima pomaže da odaberu pravi artikal pri kupovini. Ova aplikacija može skenirati svaki proizvod sa barkodom i ocijeniti ga. Učenici trebaju da odaberu aspekt kupovine koji aplikacija vrednuje: zdravlje, okoliš ili pravičnost. Učenici prave listu kriterija koje aplikacija koristi i odlučuju o tome kako će se svaki kriterij ocjenjivati.

Već postoji dosta sličnih aplikacija. Stariji učenici će možda željeti da ocijene neke od tih aplikacija ili da ih sami dizajniraju. Pogledajte: <https://bit.ly/3axohWx>

DALJE AKTIVNOSTI

Učenici prezentuju svoje ideje za aplikaciju i objašnjavaju kako su došli do tih ideja. Razmatraju praktičnu primjenu aplikacije i šta bi nekoga navelo da koristi tu aplikaciju. Razmišljaju o promjenama u drugim oblicima kupovine usljed pandemije i razmatraju etičke implikacije tih promjena, npr. odjeća i moda.

Alternativno mogu diskutovati o prednostima i manama online kupovine u pogledu zdravlja, okoliša i pravičnosti.

Prevod ovog dokumenta je pripremljen uz pomoć sredstava zajedničkog programa Evropske unije i Vijeća Evrope. Stavovi i mišljenja izraženi u njemu ni na koji način ne izražavaju zvanične stavove Evropske unije.

